

Jämlikhetsreformer för ett Sverige för alla, inte bara några få

Här listas förslag som Vänsterpartiet har drivit i förhandlingarna med regeringen och fått igenom i budgetpropositionen för 2018.

Rättvisemiljarder till det svikna Sverige

Nu införs en tio-årig mångmiljardsatsning som kommer att beröra många bruksorter, glesbygdskommuner, stadsdelar och förorter runt om i Sverige. Pengarna ska kunna sökas av kommuner som har områden som karaktäriseras av exempelvis hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och lågt valdeltagande. Användningen av medlen kommer att se olika ut i olika områden, men insatser för jobb, utbildning, service, fritid och sociala insatser är i centrum.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 0,5 miljarder 2018, 1,5 miljarder 2019 och därefter 2,5 miljarder per år 2020 till och med 2027.

Lån till körkort

Förslaget innebär att det införs en möjlighet till lån till utbildning för B-körkort. Lånet är avsett att finansiera körkortsutbildning vid godkända trafikskolor. Syftet med reformen är att fler ska kunna ta ett körkort och därmed få ett jobb. De som till en början omfattas av satsningen är unga arbetslösa mellan 18-24 år och de mellan 25-47 år, som varit arbetslösa i minst sex månader. Från och med 2019 kommer även unga mellan 19-20 år med avslutade gymnasiestudier att omfattas.

Ikraftträdande: 1 september 2018

Kostnad: 170 miljoner 2018, 530 miljoner 2019, 600 miljoner 2020.

Lovstöd

Sommarlovsstödet för aktiviteter för barn och unga byggs ut. Exempel på sådant som det befintliga stödet har gett är simskolor, bussutflykter, odlingskurser, teaterskolor, längre öppettider på fritidsgårdar, sportaktiviteter, pysselkvällar och konserter.

Ikraftträdande: 2018

Kostnad: 250 miljoner 2018, 250 miljoner 2019, 250 miljoner 2020.

Avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet

Nästa år införs ett statligt bidrag för avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. Bidraget ska gälla resor inom kommunen och i vissa fall kan även resor inom länet/regionen omfattas. Reformen ska gälla i kommunen folkbokförda skolungdomar som lämnar någon av årskurserna 6-9 i grundskolan och 1-2 i gymnasieskolan. Totalt finns i Sverige cirka 690 000 skolungdomar i denna grupp.

Ikraftträdande: 2018

Kostnad: 350 miljoner 2018, 350 miljoner 2019, 350 miljoner 2020.

Avgiftsfri simskola

Barn som går i förskoleklass ska få tillgång till avgiftsfri simundervisning. För att säkerställa att förslaget är genomförbart bör den exakta utformningen vara så öppen som möjligt. Utgångspunkten är att satsningen ska likna Göteborgsmodellen.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 300 miljoner 2018, 300 miljoner 2019, 300 miljoner 2020.

Förstärkning av gymnasieskolans introduktionsprogram

I vårbudgeten föreslogs att ett nytt statsbidrag införs riktat till gymnasieskolans introduktionsprogram. Den nya reformen innebär att denna satsning förlängs och förstärks. Satsningen syftar till att öka kvalitet och genomströmning på gymnasieskolans introduktionsprogram. Det kan till exempel handla om anställning av olika personalkategorier, insatser för att öka andelen behöriga lärare eller samverkan med det civila samhället. Sett till hela gymnasieskolan är språkintröduktion det fjärde största programmet, och ser man till antalet elever enbart i årskurs 1 är språkintröduktion gymnasieskolans största program.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 300 miljoner 2018, 300 miljoner 2019, 300 miljoner 2020.

Höjt studiebidrag med 300 kr/månad

Bidragsdelen i studiemedlet höjs med 300 kronor i månaden för heltidsstudier. Förslaget innebär ingen förändring av beloppet för studielån, men totalbeloppet i studiemedlet justeras med höjningen av bidragsdelen. 300 kronor motsvarar ungefär vad studenter går back varje månad, enligt Sveriges Förenade studentkårer. Höjningen innebär flera tusenlappar mer om året för de som studerar heltid, vilket berör mer än 55 000 studerande.

Ikraftträdande: Höstterminen 2018

Kostnad: 550 miljoner kronor 2018, 1,1 miljarder kronor 2019, 1,1 miljarder kronor 2020

Skattereduktion fackföreningsavgift

Avdragsrätt för fackföreningsavgiften återinförs från och med juli 2018. Det innebär en inkomstförstärkning för runt tre miljoner löntagare. För en undersköterska i Kommunal som tjänar runt 27 000 kronor i månaden betyder avdragsrätten att hen får tillbaka cirka 1 300 kronor per år. För en butiksanställd medlem i Handels med en månadslön på 27 600 kronor, är summan cirka 1 500 kronor per år. Avdraget sker i form av en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda medlemsavgiften som betalats in på ett år, förutsatt att avgiften uppgår till minst 400 kronor per år.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 1,3 miljarder 2018, 2,7 miljarder kronor 2019, 2,7 miljarder 2020

Borttagen karensdag i a-kassan

Innan en ersättningsperiod i A-kassan kan påbörjas måste sju karensdagar klaras av. Max fem karensdagar kan räknas per vecka. Förslaget innebär att en karensdag tas bort, det vill säga att A-kassan kan påbörjas efter sex karensdagar.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 30 miljoner 2018, 60 miljoner 2019, 60 miljoner 2020.

Höjt underhållsstöd

Vänsterpartiet har redan drivit igenom flera höjningar av underhållsstödet och nu gör vi det igen. Den nya höjningen innebär 150 kronor för barn 11-14 år och 350 kronor för barn 15-18 år.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 135 miljoner 2018, 275 miljoner 2019, 275 miljoner 2020.

Höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen

Garantinivån för de personer som har sjuk- och aktivitetsersättningen höjs med 300 kronor per månad, (0,08 prisbasbelopp). 0,08 prisbasbelopp motsvarar i 2018 års prinsnivå 3 640 kronor. Uppskattningsvis kommer 340 000 personer att ha inkomst i form av sjukersättning eller aktivitetsersättning 2018.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 260 miljoner 2018, 460 miljoner 2019, 460 miljoner 2020.

Sänkt skatt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning

Skatten sänks för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Den genomsnittliga skattesänkningen för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning med förslaget beräknas bli cirka 1 500 kronor per år eller cirka 120 kronor per månad. Skattereduktionen innehåller också en "knack" så att den procentuellt sett är större vid lägre inkomstnivåer.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 500 miljoner 2018, 500 miljoner 2019, 500 miljoner 2020.

Höjd sjukpenning

Inkomsttaket i sjukförsäkringen höjs. De förmåner som omfattas av höjningen är sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, smittbärrpenning och ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön. Sett till en månadslön höjs taket med 1 896 kronor; från 28 438 kronor till 30 333 kronor.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 500 miljoner 2018, 1 miljard 2019, 1 miljard 2020

Höjt bostadstillägg för ålderspensionärer och personer med SA-ersättning

Bostadstillägget höjs för ålderspensionärer och för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Bostadskostnadstaket höjs från 5 000 kronor till 5 600 kronor med en ersättningsgrad på 70 procent av boendekostnaden över 5 000 kronor. För boendekostnader upp till det nuvarande taket 5 000 kronor höjs ersättningsgraden från 95 till 96 procent. Det särskilda bostadstillägget SBTP och den skäliga levnadsnivån i äldreförsörjningsstöd höjs motsvarande takhöjningen så att den gruppen också får del av det ökade bostadstillägget.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 1 miljard 2018, 1 miljard 2019, 1 miljard 2020.

Lagstadgad habiliteringsersättning

Lagstadgad habiliteringsersättning till personer med intellektuell funktionsnedsättning som arbetar. Bidraget syftar till att stödja kommunerna i deras arbete med att stimulera den

enskilde att delta i verksamheten till exempel genom att införa en dagpenning eller höja en låg sådan och till att förbättra verksamheten.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 350 miljoner 2018, 350 miljoner 2019, 350 miljoner 2020.

Höjd skatt ISK och i kapitalförsäkring

Beskattning av investeringssparkonton och kapitalförsäkringar höjs. Den ökade beskattningen motsvarar cirka 37,5 kronor om året på 50 000 kronor. Dessa kontoformer är i dag skattemässigt gynnade jämfört med konventionell kapitalbeskattning och det kommer de även att vara fortsättningsvis med 5-6 procentenheter lägre skatt. Förslaget har positiva effekter för jämlikheten. 40 procent av intäkterna från reformen kommer från de 10 procent av befolkningen med högst inkomster. Schablonskatten kommer att beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med en procentenhet. Detta är en ökning med 0,25 procentenheter gentemot tidigare.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Intäkt: 790 miljoner 2018, 790 miljoner 2019, 790 miljoner 2020

Slopad skattefrihet för förmån av privat hälso- och sjukvård

Skattefriheten slopas för förmån av hälso- och sjukvård i Sverige som inte är offentligt finansierad och för förmån av vård och läkemedel utomlands. Som en konsekvens av detta bör även avdragsförbudet slopas för sådana utgifter i en arbetsgivares verksamhet. För förmån av vård och läkemedel utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands bör skattefriheten bestå.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Intäkt: 480 miljoner 2018, 950 miljoner 2019, 950 miljoner 2020

Höjd särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta (SINK) höjs med fem procentenheter från 20 till 25 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör sjöinkomst

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Intäkt: 370 miljoner 2018, 370 miljoner 2019, 370 miljoner 2020

Stärkt psykisk hälsa och psykiatri

Vänsterpartiet har sett till att ytterligare medel tillföras inom regeringens pågående satsningar på psykisk hälsa. Satsningen är angelägen att riktas till både den första linjens vård i primärvården och den specialiserade psykiatrin, för såväl barn som vuxna, vilket vi också ha fått gehör för. Primärvårdens kapacitet och kompetens att behandla barn och unga med psykisk ohälsa behöver höjas inom den så kallade ”första linjens psykiatri”. Därigenom kan remitteringar av enklare fall till den psykiatriska vården minska och väntetider till BUP kortas för de med behov av psykiatrisk vård. Satsningen ska således öka tillgängligheten till behandling av psykisk ohälsa för såväl enklare som svårare tillstånd. Vidare ska satsningen gå till den slutna vården inom vuxenpsykiatrin för bemanning samt för att utveckla arbetssätt och behandling.

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Kostnad: 600 miljoner 2018, 1,1 miljarder 2019, 1,1 miljarder 2020

Tryggare barn- och ungdomsvård i socialtjänsten

Satsningen ska gå till att stärka socialtjänstens insatser till barn- och unga som far eller riskerar att fara illa. Pengarna kan också användas till att förbättra arbetet mot psykisk ohälsa, för att öka socialtjänstens kompetens gällande barn och unga med psykisk ohälsa samt för att stärka samverkan mellan landsting och kommun när någon behöver både hälso- och sjukvård och stöd från socialtjänsten, men också inom kommunens egna verksamheter.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 250 miljoner 2018, 250 miljoner 2019, 250 miljoner 2020

En barnhälsovård som fångar upp

Landstingen tilldelas sammanlagt 142 miljoner kronor per år från 2018 med slutår 2020, för att öka tillgängligheten i barnhälsovården för vissa grupper som har sämre följsamhet till vårdprogram och sämre tandhälsa. I satsningen ingår:

- Utökad antal hembesök under spädbarnsperioden
- Vaccination mot rotavirus inkluderas i det allmänna vaccinationsprogrammet.
- Ökad information kring vaccinationer för att bemöta vaccinskepticism, framförallt specifika grupper med lägre vaccinationstäckning.
- Information om tandhälsa, inklusive matvanor, tandhygien och fluortandkräm.
- Andra områden där landstingen ser behov av förstärkning

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 140 miljoner 2018, 140 miljoner 2019, 140 miljoner 2020.

Satsning på förlossningsvården

Reformen ska förstärka den riktade satsningen på förlossningsvård och kvinnors hälsa som sedan tidigare pågår. Ytterligare medel behöver tillföras för att hantera situationen inom förlossningsvården och för att förbättra kvinnors hälsa. Pengarna ska framförallt gå till att förstärka personaltäteten och förbättra arbetsmiljön. Medel inom satsningen får även användas för insatser inom neonatalvården.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 1 miljard 2018, 1 miljard 2019, 1 miljard 2020.

Förbättrad arbetsmiljö för personal inom sjukvården

Nu genomförs en satsningen riktad mot personalen inom hälso- och sjukvården. Pengarna fördelas mellan landstingen efter befolkningsmängd och ska gå till att förbättra personalsituationen och utveckla vårdens verksamheter. Medlen får användas till att se över arbetsvillkor, erbjuda kompetensutveckling, öka bemanningen och utveckla arbetssätt i syfte att vårdpersonal ska arbeta kvar inom hälso- och sjukvården.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 2 miljarder 2018, 2 miljarder 2019, 2 miljarder 2020.

Fördubblat tandvårdsbidrag för alla

Allmänt tandvårdsbidrag ges med ett årligt belopp till den som använder tandvården och bidraget varierar beroende på ålder. För de yngsta åldersgrupperna är tandvården avgiftsfri. Efter reformen kommer personer mellan 23 och 29 år att få en höjning från 300 kronor till 600 kronor. Samma höjning gäller för de som fyllt 65 år. För vuxna mellan 30 och 65 år ligger bidraget på 150 kronor men höjs nu till 300 kronor.

Ikraftträdande: 1 april 2018

Kostnad: 530 miljoner 2018, 750 miljoner 2019, 750 miljoner 2020.

Avgiftsfri cellprovsscreening

Gynekologiskt cellprov för screening för livmoderhalscancer erbjuds med tre till sju års intervall (beroende på ålder) till de ca 2,6 miljoner kvinnor som är i åldern 23-64 år. I dag erbjuder de flesta landstingen åtgärden mot patientavgift, med upp till 200 kronor. För att ingen kvinna ska behöva avstå cellprovtagning av ekonomiska skäl genomför vi en satsning på avgiftsfri cellprovtagning.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 140 miljoner 2018, 140 miljoner 2019, 140 miljoner 2020.

Bibliotekssatsning

Reformen ska gå till att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla och varje kommun ska, enligt bibliotekslagen, ha folkbibliotek. Det fysiska biblioteket är en viktig mötesplats där människor med olika bakgrund och förutsättningar mötas och ta del av kunskap, litteratur och kultur. Ambitionen måste vara att öka tillgången till biblioteksverksamhet i hela landet.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 250 miljoner 2018, 250 miljoner 2019, 250 miljoner 2020.

Höjt schablonbelopp för assistansersättningen

Schablonbeloppet för assistansersättning räknas för upp med 1,5 procent under åren 2018-2020. För 2018 räknas schablonbeloppet upp med 4,4 kronor, att jämföra med dagens 3 kronor. Schablonbeloppet ska för år 2018 vara 295,4 kronor per timme. En alltför låg uppräknings av assistansersättningen kan leda till problem för en del av de som driver assistansverksamhet och även för kommunerna som betalar ut statlig assistansersättning. Det riskerar att påverka de personliga assistenterna negativt och i längden de assistansberättigade, eftersom kvalitén uppstår dem emellan.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 103 miljoner 2018, 230 miljoner 2019, 370 miljoner 2020.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Ökade medel ges till den nya myndigheten för arbetsmiljökunskap som ska placeras i Gävle. Myndigheten ska vara en samordnande och kunskapsspridande organisation på arbetsmiljöområdet och bland annat verka för att forskningsbaserad kunskap blir mer tillgänglig och kommer till nytta i det praktiska arbetsmiljöarbetet.

Ikraftträdande: 1 juni 2018

Kostnad: 7,3 miljoner 2018, 12 miljoner 2019, 12 miljoner 2020.

Antidiskrimineringsbyråer

Landets antidiskrimineringsbyråer får mer pengar. Det finns i dag 16 Antidiskrimineringsbyråer som är verksamma på lokal nivå i hela landet. Antidiskrimineringsbyråerna kompletterar DO:s arbete eftersom de verkar på lokal nivå och är lokalt förankrade. Reformen innebär en fortsättning och förstärkning av stödet till antidiskrimineringsbyråerna.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 15 miljoner 2018, 15 miljoner 2019, 15 miljoner 2020.

Slätterängar och betesmarker

Den svenska medfinansieringen i landsbygdsprogrammet utökas. Anslutningen till åtgärden betesmarker och slätterängar är större än vad som budgeterats med inför programperioden. En förstärkning kommer att bidra till att fler hektar betesmark och slätterängar kan hävdas, vilket bidrar till uppfyllelse av miljömålen.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 85 miljoner 2018, 85 miljoner 2019, 85 miljoner 2020.

Länsstyrelserna – Djurfrågor

Länsstyrelsernas kapacitet bedöms inte räcka till att bedriva både ett systematiserat förebyggande arbete samt att svara mot larm om vanvård av djur. Därför får Länsstyrelserna utökade medel med syftet att skapa större möjligheter att bedriva djurskyddskontroller mer effektivt.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 15 miljoner 2018, 15 miljoner 2019, 15 miljoner 2020.

Stöd till kommersiell service i landsbygd

En fortsättning på en startad satsning som pågått sedan mars 2016. Stödet betalas ut av Tillväxtverket och går till butiker i glesbygd som är särskilt sårbara, för att säkerställa en god tillgång till dagligvaror och drivmedel för att kvinnor och män ska kunna bo, verka och leva i alla delar av landet.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 35 miljoner 2018, 35 miljoner 2019, 35 miljoner 2020.

Forskning inom nedrustning och icke-spridning

En förstärkning av anslaget för forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning.

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Kostnad: 4,5 miljoner 2018, 4,5 miljoner 2019, 4,5 miljoner 2020.